

כרם

כל ישראל חברים
BILANCOE ISRAËLITE UNIVERSITELLE

אנשים > הפגשים > עולמות

מכון כרם כל ישראל חברים

תכנית לימודים לשנת תשע"ט, 2018-2019

הלימודים מוכרים לגמול השתלמות
וכ'לימודי חובה' בקרנות ההשתלמות

מכון כרם, רח' אבידע 7, ירושלים 9426806

טל' 02-6240450 | www.kerem.org.il | kerem@kerem.org.il

לוח לשנת תשע"ט 2019-2018

הערות	תאריכים	ימים	חג/אירוע
	ה' בחשוון 14.10.18	יום ראשון	פתיחת שנת הלימודים
לא יתקיימו לימודים	כ"ו בכסלו-ב' בטבת 4.12.18-10.12.18	יום שלישי-יום שני	חופשת חנוכה
יתקיימו לימודים ביום זה	י"ד בשבט 24.1.19	יום חמישי	סיום סמסטר א
	י"ט באדר א' 24.2.19	יום ראשון	פתיחת סמסטר ב
לא יתקיימו לימודים	י"ד-ט"ו באדר ב' 21.3.19-22.3.19	יום חמישי-שישי	חופשת פורים
לא יתקיימו לימודים	ט' בניסן-כ"א בניסן 19.4.19-27.4.19	יום ראשון-שישי	חופשת פסח
הלימודים יסתיימו בשעה 16:00	ב' באייר 7.5.19	יום שלישי	ערב יום הזיכרון
לא יתקיימו לימודים	ג'-ד' באייר 8-9.5.19	יום רביעי - יום חמישי	יום הזיכרון יום העצמאות
יתקיימו לימודים ביום זה	י"ח בסיון 13.6.19	יום חמישי	סיום סמסטר ב

סדרי הרשמה ונהלים

בטלפון 02-6240450 | בדואר אלקטרוני kerem@kerem.org.il | בפקס 02-6243247

אופן התשלום: שכר הלימוד ייגבה בחודש אוקטובר 2018 (בעבור קורסים שנתיים וקורסים בסמסטר א), ובפברואר 2018 (בעבור קורסים שייפתחו בסמסטר ב).

ניתן לשלם בכרטיס אשראי, בהמחאה או במזומן.
ניתן לשלם ב-4 תשלומים לקורס סמסטריאלי וב-8 תשלומים לקורס שנתי.

הנחות: 10% הנחה יינתנו לנרשמים ברישום מוקדם, עד 31 ביולי 2018.
10% הנחה יינתנו על הקורס השלישי ועל כל קורס נוסף (הזול מביניהם).

גמול השתלמות למורים: בקשה לאישור גמול השתלמות יש להגיש בטופס "מסלול אישי" לפני פתיחת הקורס. ניתן לקבל טפסים אלו במשרדי כרם.

הקורסים מוכרים לגמול השתלמות למורים ב"עוז לתמורה".

קרנות השתלמות: הקורסים של כרם מוכרים כ"קורסי חובה" למורים בשבתון. קוד המוסד הוא 2041.

אי-הגעה לשיעור: לא יינתן החזר כספי בשל אי-הגעה לשיעורים.

ביטול השתתפות והחזר שכר לימוד: במקרה של ביטול ההשתתפות לפני פתיחת שנת הלימודים, יוחזר שכר הלימוד במלואו. לאחר השיעור הראשון, יוחזר שכר הלימוד בניכוי עלות יחסית של שיעור אחד. לאחר השיעור השני, יוחזר שכר הלימוד בניכוי עלות יחסית של שני שיעורים. לאחר מכן לא יינתן כל החזר.
* במקרה שקורס לא ייפתח עקב מספר משתתפים נמוך, שכר הלימוד יוחזר במלואו.

תוכן העניינים

לקרוא ספרות

- 4 סידרה חדשה: עם בוא הזיכרון - קריאה בספרות העברית
4 על אהבה, זוגיות ומשפחה ביצירת עגנון
5 הספרות העברית קוראת בתנ"ך
5 "אמהות ובנים, אבות ובנות" - קריאה בספרות העברית
5 אבדות ומציאות - קריאה בספרות העברית
- 6 הקוראן כספרות
6 "שנים שכבתי לישון בשעה מוקדמת" - קריאה במרסל פרוסט
7 שנה שלמה עם "מובי דיק" מאת: הרמן מלוויל

בלהה בן-אליהו

אורן פרי-הר

מקרא

- חיי אדם: הרהורים על החיים, משמעותם ואתגריהם בספרי הכתובים
- 8 חלק א': תהילים ומגילות
8 חלק ב': איוב וקהלת

ד"ר דוד כהן צמח

מוזיקה

- 9 מוצרט – סוד הקסם

סמדר כרמי גיברמן

לקרוא ספרות

"נזכור את השיכולת בירקרק נעוריה..."

(לאה גולדברג)

על הפלא שבזיכרון ובהיזכרות ועל מורכבותו, על כוחו של הזיכרון להנכיח בהווה את מה שכביכול חלף ואבד מן העולם ולתת לו חיות וקיום - נקרא ביצירות מן השירה והסיפורת העברית בת זמננו. נעסוק (וניזכר!) ביצירתם של חיים גורי, אהרון אפלפלד, ש"י עגנון, ארז ביטון, לאה גולדברג, דן כגיס, רות אלמוג, יהודה עמיחי, אגי משעול, אבות ישורון, יוסי סוכרי, חמוטל בר-יוסף, אלי אליהו, זלדה ועוד.

"הרוצה לראות את בלומה יעמוד ויצפה בלבו של הירשל".

(ש"י עגנון, 'סיפור פשוט')

על מסע חייו של האדם מילדות ונעורים ועד לבגרות וזיקנה נקרא ביצירותיו של גדול סופרי הספרות העברית - ש"י עגנון. נקרא במגוון יצירות - בסיפורים קצרים, נובלות ורומנים. קריאה זו תהיה דרישת שלום מן "העולם של אתמול" ובאותה שעה גם הארה חכמת לב של חיינו כאן ועכשיו. מהו "בית" בעיני גיבוריו של עגנון? וכיצד האיר את הזיקה המתקיימת בין הבית ובין מה שמחוצה לו? מה מקור הפער שחווים רבים מגיבוריו בין מאוויים וכיסופים לבין מימושם במציאות?

סדרה חדשה

**עם בוא הזיכרון:
קריאה בספרות העברית**

בלהה בן - אליהו

פתיחת הקורס:

כ' בחשוון | 29.10.2018

ימי שני | 11:15-12:45

סיום הקורס:

ט"ז בטבת | 24.12.2018

8 מפגשים | 2 ש"ש | 16 שעות

שכ"ל

750 ש"ח

**על אהבה, זוגיות ומשפחה
ביצירת עגנון**

בלהה בן - אליהו

פתיחת הקורס:

ז' בחשוון | 16.10.2018

ימי שלישי | 11:15-12:45

קורס שנתי

28 מפגשים | 2 ש"ש | 56 שעות

שכ"ל

1,800 ש"ח

"מיכל, אחות רחוקה? לא ניתק חוט הדורות".

(רחל)

נקרא ביצירות מן הספרות העברית המקיימות זיקה גלויה או סמויה לתנ"ך. נעקוב אחר הדיאלוג הער, הפורה, המתוח לעתים, המתקיים בין היצירה המודרנית לבין דמויות ומוטיבים תנ"כיים המשמשים לה כמקור השראה. נפגוש את רחל ולא, מיכל בת שאול, רות, אשת לוט, יוסף, שמשון, דוד ואחרים, כפי שהם מוארים בידי כותבים בני זמננו בשירה ובסיפורת. מבעד למראה זו יתגלו לנו חיינו כאן היום. נפגוש באהבה ובתשוקה, בקשרי משפחה, בידידות בזיכרון האנושי ובנושאים נוספים.

"אלך נא היום, עם בתי הצוחקת, בין כל הדברים שנולדו שנית".

(נתן אלתרמן, "שדרות בגשם")

נקרא ביצירות מן הספרות העברית המתארות את המרחב הרגשי הטעון והמרתק שבין אימהות לבנים ובין אבות לבנות. נבחן כיצד משפיעה דמותו של אב על צמיחתה והתפתחותה של בתו, נדון ב"אימהות" וב"אבהות" ממשיים ומטאפוריים ונפגוש באהבה שאין לה שיעור ובמורכבותה. נפגוש מנעד רחב של רגשות ומצבי חיים תוך קריאה ביצירתם של נתן אלתרמן, תרצה אתר, דליה רביקוביץ', נורית זרחי, ש"י עגנון, סמי ברדוגו, רוני סומק, יניב איצקוביץ' רוגית מטלון ועוד.

"אבן טוען היתה בירושלים, כל מי שאבדה לו אבידה נפנה לשם".

(בבלי בבא מציעא כה, ע"ב)

נקרא בספרות העברית, בשירה, בסיפורת וברומן, ביצירות המתארות עלילות שיש בהן "אבדה" ו"מציאה". ננוע בין אבדה למציאה, בין פרידות לפגישות, בין חוויות של ייאוש ועייפות להוויה של רעננות מתחדשת ותקווה. נקרא בספרות העברית הקלאסית וכן ביצירות בנות זמננו. נעסוק ביצירות מאת דבורה בארון, ח.נ.ביאליק, ש"י עגנון, ארז ביטון, ר' נחמן מברסלב, שלום עליכם, דוד גרוסמן, א.ב.יהושע, סיון הר-שפי, זלדה ועוד.

הספרות העברית קוראת בתנ"ך

בלהה בן-אליהו

פתיחת הקורס:

15.10.2018 | בחשוון

ימי שני | 10:30-9:00

קורס שנתי

28 מפגשים | 2 ש"ש | 56 שעות

שכ"ל

1,800 ש"ח

"אמהות ובנים, אבות ובנות" קריאה בספרות העברית

בלהה בן-אליהו

פתיחת הקורס:

16.10.2018 | בחשוון

ימי שלישי | 10:30-9:00

סמסטר א

14 מפגשים | 2 ש"ש | 28 שעות

שכ"ל

900 ש"ח

"אבדות ומציאות" קריאה בספרות העברית

בלהה בן-אליהו

פתיחת הקורס:

26.2.19 | כ"א באדר א'

ימי שלישי | 10:30-9:00

סמסטר ב

14 מפגשים | 2 ש"ש | 28 שעות

שכ"ל

900 ש"ח

סמסטר א: הצצה לארון הספרים מהעולם העתיק

ועד הרנסנס

נשאיר מאחור את הדעות הקדומות, נחליף פוליטיקה בפואטיקה, ונצא למסע קסם מסתורי ביצירתו המפורסמת של אללה, הקוראן. במהלך הקורס, נקרא קטעים מהיצירה העשירה שהלהיטה לא רק את דימונם של המוסלמים, אלא גם יצרה את הפנטזיה האוריינטליסטית של המערב. נכיר את הלילה ואת המדבר המתוארים בקוראן, ונלמד על חשיבותם להבנת היצירה. נבחן את הקשר בין האסלאם לבין דתות קדומות, דת השמש ודת הירח, ואת האופן שבו התגלגלו אמונות קדומות אלה אל תוך הספר. נבחן את האוטופיה האסלאמית ואת תמונת העולם הבא שלה, וננסה לזהות תכנים אוניברסליים בספר תוך יצירת הקבלות לטקסטים שונים: יהודיים, נוצריים, מיתולוגיים ואחרים. נעסוק גם בנשים ובכופרים, וננסה להתקרב לעולם הרגש והדימויים המתואר בספר ולחוויה האנושית שאותה הוא מתאר. נעסוק בחד מהמוות, בבדידות, ובאופן שבו הספר מסייע בהתמודדות עימם, בתקווה כי בעקבות "מסע לילי" שנעבור במשך 14 מפגשים, נצליח לפתח גישה מעמיקה יותר לקוראן, המשלבת יראה באהבה.

בסדרה זו ננסה לפלס מספר שבילי כניסה אפשריים לקריאה ביצירת הספרות הנרחבת ביותר בספרות המערב, ששינתה, אולי לתמיד, את האופן שבו ספרות נקראת ונכתבת. "בעקבות הזמן האבוד", הוא סאגה ספרותית רחבת יריעה שכוללת שבעה רומנים ו-3,200 עמודים. אפשר להתייחס אליה כאל אוטוביוגרפיית ענק, אך זו למעשה אופרה ספרותית, שילוב של ספרות ריאליסטית, ספרות וידוי וביקורת ספרות, אמנות ותרבות. ייתכן שלמעשה זהו הספר הגדול ביותר שנכתב על התשוקה לכתיבה. בחציו הראשון של הקורס נתמקד בחלק הראשון של היצירה (כרך ראשון): המבוא והחלק "הצד של סוואן", שבאמצעותו נכיר את המוטיבים המרכזיים ביצירה של פרוסט ואת מאפייניה הייחודיים. לאחר מכן, ככל שיוותר לנו הזמן, נקרא קטעים נבחרים מחלקים אחרים של היצירה, כדי להדגיש מרכיבים נוספים בה, מתוך כוונה לסייע למשתתפים למצוא בעצמם את דרכם ביצירה, לכשיתכנו לכך.

הקוראן כספרות

אורן פרי - הר

פתיחת הקורס:

15.10.2018 | בחשוון ו'

סמסטר א

ימי שני | 10:30-9:00

14 מפגשים | 2 ש"ש | 28 שעות

שכ"ל:

900 ₪

" שנים שכבתי לישון

בשעה מוקדמת"

קריאה במרסל פרוסט

אורן פרי - הר

פתיחת הקורס:

כ' באדר א' | 25.2.19

ימי שני | 10:30-9:00

סמסטר ב

14 מפגשים | 2 ש"ש | 28 שעות

שכ"ל:

900 ש"ח

שנה שלמה עם "מובי דיק" מאת: הרמן מלוויל

אורן פרי-הר

פתיחת הקורס:

ח' בחשוון | 17.10.18

ימי רביעי | 16:00-17:30

קורס שנתי

28 מפגשים | 2 ש"ש | 56 שעות

שכ"ל:

1,800 ש"ח

נדמה שקריאת הרומן "מובי דיק" דומה לנושא המרכזי של עלילת הספר - גם היא עצמה מצוד אחר לווייתן. במהלך השנה נצלול יחד אל בטנו של לווייתן זה, וננסה לעמוד על גדולתה של יצירת ספרות רחבת-יריעה זו, שהיא אולי האפוס הספרותי האחרון של תרבות המערב. לאורך השנה, ניגע במספר נושאים מרכזיים ביצירה: נבחן את היחסים בין אדם לטבע ובין אדם לחיה, זו שנמצאת מחוצה לו וזו שבתוכו. נחשוב על הניגוד בין ים ליבשה, בין חירות לבית, בין בדידות לקרבה, ונתייצב על קו החוף המפגיש ביניהם. באמצעות אחת היצירות העשירות ביותר שמתארת את הנפש הגברית, ננסה לברר את מאפייניה של הגבריות, אך גם נעמוד על הקשר בין נשים לספינות ועל מקומה של האישה בעולמו של הגבר, גם כשהוא לבדו על ספינה בלב ים. ניגע גם באמריקניות של היצירה, הבוחן את אמריקה כמרחב של מכגש עם עמים אחרים ועם האדם הזר. כמו כן, נתייחס לקשר ההדוק שבין היצירה לתנ"ך. כל זאת, נעשה בקריאה מדודה וסבלנית, תוך גילוי נימיה הדקים של היצירה המונומנטאלית ובנייה הדרגתית של קשר אינטימי עימה. מומלץ מאוד, אך לא הכרחי, להגיע לקורס לאחר קריאה ראשונה של היצירה כולה. במפגש עם יצירה בסדר גודל כזה, קריאה ראשונה היא רק מבוא לקריאה הראשונה באמת, זו שבאה אחריה.

מקרא

חיי אדם:

הרהורים על החיים, משמעותם ואתגריהם בספרי הכתובים

בקורס זה נתמקד בחלק השלישי של התנ"ך, ב'כתובים'. נדון במעמדו של האדם בעומדו מול אלוהיו, מול עצמו ומול זולתו וכן בהסתכלות מתוך בהשתאות בטבע, תוך עיון מעמיק במזמורי תהילים, בפרקי שיר השירים ובסיפור הקסום שבמגילת רות. נשאל כיצד מתייחסת השירה הגדולה לשאלות ערכיות של אדם וחברה. בקורס נקנה ללומדים כלים ללימוד טקסטואלי ביקורתי היסטורי וספרותי ומודל ללימוד תיאולוגי ופילוסופי עכשווי מתוך הכתובים.

חלק א':

תהילים ומגילות

ד"ר דוד כהן צמח

פתיחת הקורס:

ו' בחשוון | 15.10.2018

ימי שני | 11:00-12:30

סמסטר א'

14 מפגשים | 2 ש"ש | 28 שעות

שכ"ל

900 ש"ח

מתוך עיון בספרות החכמה המקראית, בדגש על ספר איוב ועל מגילת קוהלת, ננסה לחתור להבנת משמעות החיים ולתהות לגבי שאלות של צדק אלוהי ושאלות של צדק בכלל, נברר מה יש לספרות החוכמה להציע בשאלת תכלית החיים בעולם של ספקנות, מבוכה וסימני שאלה. בקורס נקנה ללומדים כלים ללימוד טקסטואלי ביקורתי היסטורי וספרותי ומודל ללימוד תיאולוגי ופילוסופי עכשווי מתוך הכתובים.

חלק ב':

איוב וקהלת

ד"ר דוד כהן צמח

פתיחת הקורס:

כ' באדר א' | 25.2.2019

ימי שני | 11:00-12:30

סמסטר ב'

14 מפגשים | 2 ש"ש | 28 שעות

שכ"ל

900 ש"ח

מוזיקה

במחצית השנייה של המאה ה-18 הופיע לפתע הילד הגאון והפתיע את העולם, בכישרון האלוהי, בעומק הרגשי, ביפי מנגינותיו ובמושלמות המבנים של יצירותיו.

נמצא בהן שילוב של פשטות חן ויופי מצד אחד ועומק ומורכבות רגשית מהצד השני. יצירתו משתרעת בין מנגינות פשוטות כמו שירי עם, אל קווים מלודיים מורכבים ועשירי הבעה, מהרמוניות פשוטות אל מהלכים כרומטיים מפתיעים, ותמיד קיים בה איזון מושלם בין כל מרכיבי המרקם המוסיקלי. מקומו של מוצרט - בפסגת התקופה הקלאסית.

נפגוש את הסימפוניות המושלמות, היצירות לכסנתר, הקונצ'רטי המרהיבים, היצירות הקאמריות האינטימיות ועמוקות הבעה, המיסות היפהפיות, האופרות המפוארות והרקוויאם "האחד אין שני".

מוצרט - סוד הקסם

סמדר כרמי גיברמן

פתיחת הקורס:

ז' בחשוון | 16.10.2018

ימי שלישי | 9:00-10:30

קורס שנתי

28 מפגשים | 2 ש"ש | 56 שעות

שכ"ל:

1,800 ש"ח

כרם בית ירושלמי לחינוך תרבות ורוח

מערכת שעות לשנת תשע"ט | 2018-2019

יום שני			
אולם	כיתה 3	כיתה 2	
	<p>הספרות העברית קוראת בתנ"ך בלהה בן-אליהו</p>	<p>סמסטר א: הקוראן כספרות</p> <p>סמסטר ב: "שנים שכבתי לישון בשעה מוקדמת" - קריאה במרסל פרוסט</p> <p>אורן פרי הר</p>	10:30-9:00
	<p><u>12:45-11:15</u></p> <p>סמסטר א: עם בוא הזיכרון בלהה בן-אליהו</p>	<p>סמסטר א: חיי אדם: הרהורים על החיים בספרי הכתובים. חלק א': מגילות ותהילים</p> <p>סמסטר ב: חיי אדם: הרהורים על החיים בספרי הכתובים. חלק ב': איוב וקהלת</p> <p>דוד כהן צמח</p>	12:30-11:00

כרם בית ירושלמי לחינוך תרבות ורוח

מערכת שעות לשנת תשע"ח | 2018-2019

יום שלישי			
אולם	כיתה 3	כיתה 2	
מוצרט – סוד הקסם סמדר כרמי גיברמן	<p>סמסטר א: אמהות ובנים, אבות ובנות: קריאה בספרות העברית</p> <p>סמסטר ב: אבידות ומציאות: קריאה בספרות העברית</p> <p>בלהה בן-אליהו</p>		10:30-9:00
	<p>ש"י עגנון: על אהבה זוגיות משפחה ועוד</p> <p>בלהה בן-אליהו</p>		12:45-11:15

יום רביעי			
אולם	כיתה 3	כיתה 2	
		<p>שנה שלמה עם "מובי דיק" אורן פרי הר</p>	17:30-16:00

מנהלת מכון כרם: ד"ר ענבר גלילי-שכטר
עיצוב גרפי: אפרת שריה
צילום: פרומו – הפקות וטלוויזיה

כרם, פינה ירוקה בלבה הסואן של ירושלים, הוא פנינה של תרבות ויופי. הלימודים בכרם משלבים בין ערכי התרבות היהודית לערכי התרבות הכללית. הלמידה מתקיימת בקבוצות קטנות, המאפשרות דיון פורה, החלפת דעות ושיתוף של חברי הקבוצה, לצד הרצאות רבות משתתפים. החמימות האנושית וההיכרויות הנרקמות בין כותלי הבית מקנות לבאים בשעריו חוויית לימוד ומכגש חברתי ורגשי. התכנית המוצעת בחוברת זו פונה לציבור המורים בשלבי הקריירה השונים ולקהל הרחב המעוניין ללמוד, לחוות ולהרחיב את אופקיו.

לפרטים והרשמה

02-6240450

kerem@kerem.org.il

רחוב אבידע 7 ירושלים

